

Akce: Studie areálu zámku Bělá pod Bezdězem

Místo: Zámek č.p. 1
294 21 Bělá pod Bezdězem

Stupeň: Architektonická studie (AKTUALIZACE)

Zakázka číslo: 057 017 17 00

ARCHITEKTONICKÁ STUDIE

TEXTOVÁ ČÁST

8/ 2009
7/ 2017

OBSAH

1. Identifikační údaje

- 1.1 Identifikační údaje stavby a investora
- 1.2 Zpracovatelé projektové dokumentace
- 1.3 Výchozí podklady

2. Základní údaje o místě stavby a o stavbě

- 2.1 Důvody pořizování projektové dokumentace
- 2.2 Záměry zadavatele projektové dokumentace
- 2.3 Hlavní cíle řešení
- 2.4 Zhodnocení vztahu dříve zpracované, příp. schválené projektové dokumentace a návrhu regenerace, zhodnocení dosavadních úprav areálu. Soupis dosud známých pramenů (ikonografie, plánů a literatury)
- 2.5 Vymezení řešeného území, katastrální mapa
- 2.6 Majetkové vztahy, soupis parcel v areálu zámku a dotčených parcel
- 2.7 Stavební historie po 19. stol.
- 2.8 Stavebně-historický průzkum

3. Syntetická fáze

- 3.1 Návrh urbanistické a architektonické koncepce
- 3.2 Provozní řešení
- 3.3 Napojení areálu na inženýrské sítě
- 3.4 Dopravní řešení
- 3.5 Bezpečnostní řešení areálu
- 3.6 Bezbariérový pohyb návštěvníků
- 3.7 Klimatologické zabezpečení expozice a depozitářů
- 3.8 Úpravy proti povodním
- 3.9 Zásady památkové ochrany
- 3.10 Architektonické řešení

4. Návrh časového plánu a etapizace

5. Propočet nákladů

ARCHITEKTONICKÁ STUDIE

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Identifikační údaje stavby a investora

Název akce: **Studie areálu zámku Bělá pod Bezdězem**

Místo stavby: **Zámek č.p. 1**
294 21 Bělá pod Bezdězem

Výkonný investor: **Město Bělá pod Bezdězem**
se sídlem: Masarykovo náměstí 90
294 21 Bělá pod Bezdězem
IČ: 00237434
Bankovní spojení: 9005-2424181/0100

zastoupené: Jitkou Tošovskou, starostkou města

osoba pověřená koordinací projektu: Petr Matoušek, ředitel MKZ

osoba oprávněná jednat ve věcech technických: Iva Svobodová, referentka RaMM

Stupně projektové dokumentace:

Rozsah zpracování

- A)** Analytická přípravná fáze, obsahem které bylo provedení digitalizace a příprava podkladů, soupis majetkových vztahů, rešerše dosud provedených prací, doplňování stav. programu. Tato etapa vytvořila předpoklad pro práci na konceptu řešení. Ten je postupně upravován a doplňován dle výsledků průzkumů i na základě výsledků konzultací. V roce 2017 již bylo dokončeno infocentrum, hygienické zařízení pro veřejnost i expozice v 1. PP JZ křídla. Velká část nevhodných bytových jednotek se uvolnila. V severním křídle se výrazně projevíly statické závady zapříčiněné podmáčením základové spáry poškozenou kanalizací.
- B)** Syntetická fáze, kdy ve spolupráci se zadavatelem byl upřesněn stavební program při zohlednění výsledků analytické fáze, vyhodnoceny podmínky využití areálu zámku Bělá pod Bezdězem pro zadavatelem předpokládané aktivity. Od roku 2009, kdy byla základní koncepce budoucího využití zámku definována, se v rámci města upřesnily požadavky jednotlivých kulturních institucí. Aktualizovaná studie zapracovala nové požadavky a potřeby města.

1.2 Zpracovatelé projektové dokumentace

Generální projektant: Projektový ateliér pro architekturu a pozemní stavby,
společnost s r.o.
Bělehradská 199/70, 120 00 Praha 2
IČ: 45308616
Tel.: 222 516 186, 224 255 555, 222 513 421

Fax: 222 510 619
E-mail: atelierts@atelierts.cz

Vedoucí projektant:	Ing. arch. Tomáš Šantavý E-mail: tomas.santavy@atelierts.cz	Tel.: 222 516 186 mobil: 603 501 810
Hl. inženýr projektu:	Marcela Bubeníková E-mail: marcela.bubenikova@atelierts.cz	Tel.: 221 592 937 mobil: 736 600 495
Autorský kolektiv:	Ing. arch. Tomáš Šantavý E-mail: tomas.santavy@atelierts.cz	Tel.: 222 516 186 mobil: 603 501 810
	Marcela Bubeníková E-mail: marcela.bubenikova@atelierts.cz	Tel.: 221 592 937 mobil: 736 600 495
Ústřední vytápění, energetika	Zdeňka Berková E-mail: z.berkova@volny.cz	mobil: 603 551 178
Zásobování vodou:	Jiří Holub E-mail: jiriholub@volny.cz	Tel.: 222 540 014 mobil: 603 349 974

1.3 Výchozí podklady

- **do roku 2009**

Koncepce revitalizace zámku v Bělé pod Bezdězem pro jednání zastupitelstva města Bělá pod Bezdězem – Petr Matoušek, ředitel Městských kulturních zařízení Bělá pod Bezdězem, 2009

Koncepce revitalizace zámku v Bělé pod Bezdězem – návrh řešení nové expozice v pobočce Muzea Mladoboleslavsko v Bělé pod Bezdězem a „zámecké“ expozice města Bělá - PhDr. Luděk Beneš, ředitel Muzea Mladoboleslavsko, zpracoval Mgr. Pavel Sosnovec, vedoucí oddělení společenských věd Muzea Mladoboleslavsko, 15.4 2009

Bělá pod Bezdězem – zámek, stavebně historický průzkum, Ing. arch. Jan Pešta, Mgr. Eliška Nová, Ing. Tomáš Kyncl, 7-10/2007 - architektonické a stavební vyhodnocení objektu, dějiny objektu s archivní rešerší, dendrochronologické datování a aktualizace a doplnění zaměření stávajícího stavu půdorysů.

Historické podklady, plány a fotografie jsou shromážděny v rámci Stavebně historického průzkumu – J. Pešta 2007.

Bělá pod Bezdězem – zámek - zaměření stávajícího stavu, 1977 (Ing. M. Karásek – ing. J. Michaličková – O. Horáková – A. Bláhová – Ing. P. Bečka – Ing. J. Počta), uloženo v archívu Městského úřadu v Bělé pod Bezdězem

Digitalizace a příprava podkladů - v rámci projektových prací byla provedena digitalizace aktualizovaných plánů stávajícího stavu objektu zámku, které poté slouží jako podklad pro návrh architektonické studie.

Polohopisný a výškopisný plán „Zámek Bělá“ - aktualizace zaměření pozemků zámeckého areálu, plán 1:250, První geodetická společnost, Jiří Blecha 7/2009

Aktuální katastrální mapa a soupis parcel v areálu zámku a dotčených parcel dle údajů poskytovaných Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním.

- **2009 – 2017**

Bělá pod Bezdězem – revitalizace areálu zámku, etapa I.a; JZ křídlo 1.PP, 1.NP (expozice, infocentrum, hygienické zařízení), Projektový atelier pro architekturu a pozemní stavby, spol. s.r.o., 5/2010, Realizováno, otevřeno pro veřejnost.

Revitalizace zámku v Bělé pod Bezdězem, etapa II., 3. patro (Expozice valdštejnského bytu, společenský sál se zázemím), Projektový atelier pro architekturu a pozemní stavby, spol. s.r.o., 12/2011

Bělá pod Bezdězem – zámek, prosklená stěna u vstupu na schodiště, Projektový atelier pro architekturu a pozemní stavby, spol. s.r.o., 2016

Bělá pod Bezdězem – zámek, severní křídlo; Oprava stropu ve 2.NP, řešení statických závad, Projektový atelier pro architekturu a pozemní stavby, spol. s.r.o., 2/2017

Bělá pod Bezdězem – úprava barokní zahrady před zámkem, 12/2010, Projektový atelier pro architekturu a pozemní stavby, spol. s.r.o.

2. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O MÍSTĚ STAVBY A O STAVBĚ

2.1 Důvody pořizování projektové dokumentace

Areál zámku v Bělé pod Bezdězem je zapsaný v ústředním seznamu nemovitých kulturních památek pod číslem rejstříku 21751 / 2-1460, je tedy kulturní památkou ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb. Zámek je příkladem velmi hodnotného feudálního sídla středověkého původu, s významnými stavebními etapami z doby renesance, manýrismu a raného baroka (přestavba J. B. Matheye). V raně barokní podobě zámek zůstal na dlouhou dobu zakonzervován. Novější zásahy pozdějšího baroka a 19. a 20. století přinesly jen utilitární dělení vnitřních prostor, nezasáhly však výrazněji do jeho historické podstaty. Nyní v zámku působí Muzeum Mladoboleslavska a MÚ Bělá a řada prostor byla nekvalitně adaptována na nájemní byty.

Úkolem města jako vlastníka je pečovat o tuto vysoce hodnotnou kulturní památku, revitalizovat a rehabilitovat celý zámecký areál a zvolit adekvátní využití objektu, které odpovídá jak potřebám města, jeho občanů a celého regionu, tak kulturně společenskému a památkovému významu této stavby. Město postupně upřesňuje kulturní využití objektu.

2.2 Záměry zadavatele projektové dokumentace

Zadavatel předložil v koncepci revitalizace zámku (P. Matoušek 2009) ideovou studii provozního řešení západního křídla zámku. Záměrem koncepce bylo prostorově sladit záměry změn expozice Muzea Mladoboleslavska a záměry zřízení expozice a prohlídkových okruhů instituce Městských kulturních zařízení. Zároveň byl součástí zadání návrh funkčního využití ostatních zámeckých křídel, kde jsou dnes nájemní byty, s cílem celkové revitalizace areálu zámku.

Ve 2. čtvrtletní roku 2017 po dokončení infocentra a expozičního podzemí v JZ křídle bylo možné zhodnotit dosavadní zájem obyvatelů města i návštěvníků. Ředitel městských kulturních zařízení Petr Matoušek připravil nový stavební program řešící aktuální potřeby města Bělá pod Bezdězem. Po prověření je vydávána nová studie využití zámku.

2.3 Hlavní cíle řešení

- celková revitalizace zámeckého areálu
- rehabilitace architektonické a památkové podstaty areálu
- reakce na potřeby města, jeho obyvatel a návštěvníků regionu
- optimální funkční a provozní řešení objektu zámku a zámeckého areálu
- optimalizace koexistence subjektu Ml. Muzea a Městské expozice

2.4 Zhodnocení vztahu dříve zpracované, příp. schválené proj. dokumentace a návrhu regenerace, zhodnocení dosavadních úprav areálu. Soupis dosud známých pramenů (ikonografie, plánů a literatury)

Zpracovatelé projektové dokumentace osobně provedli místní průzkum objektu zámku a jeho okolí, seznámili se s prostředím a reáliemi města Bělá pod Bezdězem a též s jeho historickým vývojem a ekonomickými, majetkovými, funkčními a prostorovými souvislostmi. Detailní soupis historických pramenů byl proveden v rámci zpracování stavebně-historického průzkumu.

Soupis mladší dochované plánové a dokladové dokumentace byl vyhotoven dle dostupných dokumentů, uložených v archivu místního stavebního úřadu a odboru investic městského úřadu.

Plán ku rozšíření truhlárny a přístavbu bytů v dřívějších sýpkách v bělském zámku, 1912 – částečné půdorysy, řezy střední části sýpky

Orlovna, bývalá sýpka bělského zámku č.p.5 – studie využití jako ubytovny, půdorysy, řezy 1:200, 2. pol. 20. století, bez datace a popisu

Rekonstrukce bytových jednotek v objektu č.p. 1 – zámek v Bělé p. Bezd., ing. Vladimír Lang, Okresní stavební podnik Mladá Boleslav, projektové oddělení, 9/1984

(2 bytové jednotky v 2. podlaží západního křídla zámku po pravé straně schodiště z dvorní části)

Ohlášení stavby - Oprava zastřešení zámku, 1995
menší opravy střechy

Výběrové řízení: oprava zastřešení zámku, 6/1995

Oprava koruny ohradních zdí zámeckého areálu, 1994
Výměna stávajících tašek bobrovek za nové

Nátěr šindelové střechy věže a oprava komínů, 1995

Rekonstrukce jihozápadního nároží 1. patra zámku v Bělé p. B., projekt ke stavebnímu povolení, 3/1996, AKA Praha, Ing. arch. Miloslav Kadeřábek, Ing. arch. Ivo Chvojka
(stavební část, elektro, voda a kanalizace)

Rekonstrukce jihozápadního nároží 1. patra zámku v Bělé p. B.
Výběrové řízení vyhodnoceno 24.4 1996 – fa Dalibor Frňka Frýdek Místek

Restaurování dvou řad malovaných záklopů dřevěného trámového stropu v zámku – prostory současného muzea v 1. patře.
realizace 1996-1997, akad. mal. Bohumíra Míšová – Čílová, Velfíkova 2, Praha 6

Restaurátorská zpráva o restaurování dřevěného záklopového stropu, zámek Bělá pod Bezdězem, 1997, akad. mal. B. Míšová-Čílová, J. Míša, akad. mal. H. Macková

Výměna části stropu nad 1. patrem, projekt ing. Tomáš Rakouský, Mn. Hradiště, 11/1992 – zadní část muzea

Výběrové řízení: Odkanalizování zámku č.p. 1, 1995/1996

Kanalizace Bělá p. Bezdězem – kanalizační přípojky 1-16, projekt 10/1994
Stavebně projekční kancelář Říha Vladimír, Všejanya 53, okr. Mladá Boleslav

Restaurování a kamnářská rekonstrukce historických kachlových kamen pro městské muzeum v budově zámku v Bělé pod Bezdězem, možnost funkční restituce pro vytápění dřevem, smlouva 4/2007 s restaurátorkou Eva Simonová, Zárubova 501, Praha 4, ta však ze smlouvy ustupuje, 7/1998 přijata nabídka Ivana Terše, Byškovice 6, 27711

Zámek Bělá pod Bezdězem, obnova krovů, související části stropů a střešního pláště, projekt pro stavební povolení, Ing. J. Rineš, 4/2004, st. povolení 2006, kolaudace 2007.

Zhodnocení dosavadních prací je součástí kapitoly „Stavební historie po 19. stol.“.

2.5 Vymezení řešeného území

Na základě následujícího majetkového vyhodnocení pozemků a budov areálu zámku byl stanoven po projednání s odpovědnými zástupci města přesný územní rozsah řešení studie, který je vymezen v situačním výkrese a zahrnuje zámek.

2.6 Majetkové vztahy, soupis parcel v areálu zámku a dotčených parcel

Součástí této části dokumentace je katastrální mapa se zákresem objektu zámku a stavebních a pozemkových parcel, tvořících logický celek zámeckého areálu. Byla provedena

majetková identifikace objektů a pozemků, nacházejících se ve vymezeném území rozsahu řešení architektonické studie zámeckého areálu.

Soupis parcel v areálu zámku:

Katastrální území Bělá pod Bezdězem, 601705

St. 1	zastavěná plocha as nádvoří - zámek č.p. 1	Město Bělá pod Bezdězem
St. 2	zastavěná plocha a nádvoří - budova bez č.p.	Město Bělá pod Bezdězem
St. 3/1	zastavěná plocha a nádvoří - budova č.p. 2	Město Bělá pod Bezdězem
St 3/2	zastavěná plocha a nádvoří – budova č.p. 5	Česká republika
St 1280	zastavěná plocha a nádvoří – garáž bez č.p.	Drahorád L., Drahorádová
St. 1281	zastavěná plocha a nádvoří – garáž bez č.p.	Žižka Pavel
č. 1	zahrada	Česká republika
č. 2	ostatní plocha	Česká republika
č. 3	zahrada	Česká republika
č. 4	zahrada	Česká republika
č. 5/1	zahrada	Česká republika
č. 5/2	ostatní plocha	Česká republika
č. 2373/1	ostatní plocha	Česká republika
č. 2373/2	trvalý travní porost	Česká republika
č. 2701/1	ostatní plocha	Město Bělá pod Bezdězem

2.7 Stavební historie po 19. stol.

Stavební vývoj po 19. století a počátku 20. století je hodnocen stavebně historickým průzkumem, je zde proto věnována pozornost úpravám a jejich hodnocení po polovině 20. století.

V druhé polovině 20. století prošel zámek řadou památkově nevhodných adaptací, kdy většina zámeckých prostorů byla necitlivě upravena pro zřízení bytových jednotek. K adaptacím severní části západního křídla se dochovala též projektová dokumentace „modernizace“ bytů z 80. let 20. století, ke starším zásahům se nepodařilo projektovou dokumentaci zajistit, pokud vůbec existovala, většinou tak došlo k architektonické a památkové degradaci, především vytvořením rovných podhledů pod klenbami, nevhodným dělením příčkami a zásahy do historického zdiva v podobě nových průrazů, zadržek a bezohlednými rozvody instalací.

V 90. letech byla část prvního patra západního křídla nově rehabilitována a upravena pro potřeby Muzea Mladoboleslavska, přičemž byly též restaurátorsky opraveny cenné malované trámové stropy v renesančních sálech a zřízeny nové toalety pro návštěvníky. Tuto úpravu je možné hodnotit jako pozitivní krok, který otevřel cestu pro další alternativy využití zámku, které jsou nyní předmětem této studie.

V počátku 21. století byly vypracovány projekty a postupně se realizovala oprava zámeckých střech a krovů s pokládkou pálené krytiny, což byl jistě velmi důležitý počín pro záchranu a další možnosti revitalizace zámku. Probíhá postupná oprava zámecké kaple včetně restaurování interiérového vybavení.

V roce 2014 bylo realizováno infocentrum se zázemím a část nových expozic. Částečné otevření zámku je pro budoucí využití mimořádně důležité.

Za zásadní v posledních letech byly pozorovány statické poruchy na severním křídle. Na základě posudku statika (Ing. Pavel Haščyn) byla určena příčina - netěsná kanalizace vypravující zeminu z podloží. Oprava havarijní situace se předpokládá do konce roku 2017.

2.8 Stavebně-historický průzkum

Stavebně historický průzkum, vypracovaný v r. 2007 arch. J. Peštou, je nutné chápat jako neoddelitelnou součást této architektonické studie a dalších stupňů projektové dokumentace a bude využívána jako pomůcka pro vyhodnocování dalších návrhů, jejich upřesňování i během postupu realizace.

Dějiny objektu (Mgr. Eliška Nová)

Tvrz v Bělé vznikla zřejmě současně se založením města ve 30. či 40. letech 14. století. Za husitských válek byla opakovaně dobyta a poničena. O následné obnově není zpráv.

Ve 2. polovině 16. století byla tvrz ve velmi špatném stavu, její zápisní držitelé Anna z Janovic a Jan Berka z Dubé žádali o schválení výdaje 1000 kop na její opravu. K přestavbě tvrze na zámek však zřejmě došlo až za Bohuchvala Berky z Dubé mezi lety 1599-1615. Literatura připisuje přestavbu italskému staviteli Martinu Ruvianovi.

Po konfiskaci Bohuchvalova majetku se stal majitelem Bělé v roce 1622 Albrecht z Valdštejna. O jeho stavební činnosti není písemných zpráv, portál kaple je však datován rokem 1629.

Roku 1678 koupil Bělou Arnošt Jan z Valdštejna a záhy zahájil výraznou stavební činnost, trvající téměř dvě desetiletí. Na stavbě je pramenně doložena účast významného barokního architekta Jeana Baptista Matheye, který je opakovaně v účtech zmiňován (v letech 1686-88). Stavbu vedl jako polír nejprve Ambrož Piano (od r. 1685), poté až do své smrti v roce 1691 Bernard Canevale. Známe i jména kameníka (Ambrosius Laurenti) a tesaře (Georg Leibner z Bezdězu).

V první fázi (1679) se práce soustředily zřejmě jen na nejnutnější údržbu a úpravu pokojů pro bydlení hraběte Valdštejna (zřejmě včetně drobných dispozičních úprav). Poté se však těžiště prací přesunulo na stavbu sýpky před zámkem a na zámku samotném se opět začalo pracovat až v roce 1685. Z dochovaných účtů nelze přesně vyčíst postup prací, protože většinou je uváděno především to, kolik pracovníků a kolik dní pracovalo, bez udání, čeho se práce týkaly. Konkrétní zmínky jsou však v účtech také. V letech 1686 a 1687 byly bourány staré štíty, v roce 1687 se mluví i o odbourání střech na staré zámecké budově. V roce 1688 už se zmiňuje „první nová zámecká budova“. Na části objektu byl také proveden nový krov (od oficiálního pokoje nad bránu). V roce 1689 byla postavena jedna schodišťová věž se šnekem (včetně kopule, jejího pokrytí dubovým šindelem a osazení makovičky a korouhvičky), na nové budově bylo ve střeše postaveno 9 vikýřů. Druhá schodišťová věž byla realizována v roce 1690. Ve stejném roce byla také zbořena stará věž a postavena nová a byly na ni přeneseny staré hodiny (byly však namalovány nové ciferníky). Na věž byla dána odlitá olovená váza a po stranách dvě kamenné, zmíněn je i měděný chrlič ve tvaru dračí hlavy. Byla zhotovena další část krovu „Nad letos postaveným patrem“ a pokryta taškami. Zámek byl natírán červenou barvou, na věž je zmíněna horská zeleň a olovená běloba.

Část zámku byla pokryta taškami, na kapli byl ponechán šindel, šindelem byly pokryty i věže (avšak dubovým). „Starý štok“ měl také šindelovou krytinu (jak je zřejmé z její výměny v roce 1711).

Ještě na počátku 90. let byla zhotovována nová ostění, okna a dveře. Ve významnějších prostorách měly truhlářské prvky pocínovaná kování. V některých místnostech byly provedeny parketové podlahy.

Zanedlouho však zámek změnil barevnost, k roku 1697 je uvedeno přetírání červené barvy na vnějších stranách zámku vápnem, ostění byla znovu natřena „kamennou“ barvou. Tím byla zřejmě přestavba zámku ukončena, v dalších letech se v účtech objevuje už jen běžná údržba.

Už v roce 1709 se ukázalo, že tašková krytina nebyla vhodná, údajně tvořila příliš velkou zátěž, a tak byla sejmuta a nahrazena šindelem.

V roce 1723 byla na kapli postavena věžička pro zvon (téhož roku byla také pořízen zvon) a střecha kaple včetně věžičky byly natřeny načerveno.

V roce 1765 byla v zámku otevřena manufaktura, s čímž byly spojeny stavební úpravy, o jejichž rozsahu však nic nevíme.

V roce 1789 byl zámek opět upraven pro panské bydlení.

V roce 1798 byl zámek poměrně podrobně popsán.

V roce 1814 došlo k větší opravě krovu, není však zřejmé, nad kterým křídlem zámku.

V letech 1837-1842 byla postupně jednotlivá křídla zámku nově pokryta taškovou krytinou, přitom byly odstraněny staré vikýře a také sanktusník nad kaplí (zvon byl osazen na věž zámku).

V roce 1846 byl zhotoven nový krov nad chodbou (není však uvedenu, kterou, patrně se jednalo o chodbu jižního křídla).

V letech 1855-1903 sídlila v zámku lesnická škola, k výraznějším stavebním úpravám však zřejmě nedošlo.

O úpravách 20. století není mnoho zpráv. V letech 1909-1910 došlo k adaptaci úřednických bytů (nová okna, podlahy, koupelny...) a k pokrytí schodišťových věžiček plechem.

V roce 1929 vyhořela věž zámku. Nejprve byla překryta provizorní nízkou stanovou plechovou střechou, později byla obnovena střecha cibulová, krytá šindelem, nikoliv však v přesně stejném tvaru jako měla střecha původní.

3. KONCEPCE DALŠÍHO ROZVOJE AREÁLU

3.1 Návrh urbanistické a architektonické koncepce

Tato architektonická studie je pojata jako vyhledávací studie, jejímž cílem je nalézt vhodnou a rozsahem a charakterem přiměřenou funkční náplň pro nevhodně využívaný památkový objekt, slouží tedy k ověření možných záměrů a umožňuje prověřit jednotlivé záměry úprav z hlediska památkové péče.

Areál zámku bude využíván dle potřeb, možností a zájmů majitele, kterým je město Bělá pod Bezdězem. Při zvažování variant budoucího využití byly vzaty v úvahu možnosti konkrétních částí zámku tak, aby záměr nevyvolal nevratné zásahy do historických konstrukcí nebo hodnotných částí dispozice, především nadhodnocením kapacitních možností stavby. Současné využití, kdy v malé části se nachází muzeum, část prostor je nevyužívaná a převažují malé byty, je z hlediska dlouhodobého vývoje zámku nevhodné. Žádoucí je tedy postupná změna, nejprve nejatraktivnějších částí stavby, která přinese rehabilitaci jeho vynikající architektury.

Záměrem je vytvořit ze zámku kulturní a společenské centrum života města a regionu. V zámku bylo zřízeno informační kulturní a turistické centrum a byly zřízeny expoziční prostory města Bělá pod Bezdězem, do budoucna bude poskytnut prostor pro kulturní aktivity místních spolků a dočasně též základní umělecké školy. Dále je uvažováno se zřízením víceúčelových společenských sálů pro pořádání rozličných kulturních akcí a přilehlého zázemí a s vytvořením konferenčních prostor pro pořádání nejrůznějších setkání. Stávající prostory Muzea Mladoboleslavská budou rozšířeny a nově upraveny.

Celý areál zámku a jeho parkové okolí bude rehabilitováno pro reprezentační, společenské a oddychové aktivity města a návštěvníků zámku.

3.2 Provozní řešení

Ve výkresových přílohách je předložena koncepce funkčního a provozního řešení objektu zámku.

Západní křídlo

V nejstarších sklepeních jihozápadní části západního křídla byla zřízena archeologické expozice, která připomene nejstarší dějiny města a okolí. Expozice je přístupná stávajícími schodišti vedoucími z nádvoří a vstupního průjezdu.

Přízemí západního křídla je děleno středním vstupním průjezdem, vedoucím na nádvoří, na jižní a severní část. V přízemních prostorech jižní části je na místě skladů muzea zřízeno návštěvnické infocentrum s prodejnou literatury a upomínkových předmětů a výstavní/muzejní prostory v režii města Bělá pod Bezdězem. V prostoru jihozápadního nároží jsou umístěny toalety. Prostory severní části přízemí budou upraveny pro městskou knihovnu. Počítá se s oddělením schodiště od průjezdu prosklenou stěnou. Hlavní monumentální schodiště v sousedství průjezdu obsluhuje první a druhé podlaží a vede až do prostoru krovu.

V prvním patře pak bude rozšířena expozice, zázemí a pracoviště Mladoboleslavského muzea v celém rozsahu podlaží. Stávající expoziční prostory muzea v jižní části budou upraveny dle nové koncepce muzejní expozice, stávající toalety budou ponechány a plocha provozních a skladových prostor bude přesunuta a rozšířena v severní části prvního patra na místě stávajících bytů.

Druhé patro bude věnováno reprezentačním a kulturním aktivitám města Bělá pod Bezdězem. V dosud nevyužívané jižní části bude obnoven hlavní společenský víceúčelový sál, přilehlé prostory budou upraveny jako výstavní prostory, vstupní hala, foyer, šatna, občerstvení, rekvizitárna, nové toalety a zázemí účinkujících. Na místo bytových jednotek severní části budou zřízeny učebny základní umělecké školy s vlastním provozním zázemím.

V prostorách pozoruhodného krovu všech křídel zámku bude zřízen prohlídkový okruh a bude zde umožněno pořádání příležitostných výstav, případně zřízena expozice tesařství.

Vertikální komunikace je zajištěna zmíněným stávajícím hlavním schodištěm a točitým schodištěm v severozápadním koutu nádvoří (obsluhujícím i severní křídlo) a nově je navržen výtah při severní fasádě na místě nevhodného novodobého přístavku záchodů.

Jižní křídlo

Jižní křídlo zámku je díky své příznivé orientaci ke světovým stranám nejvhodnější pro bydlení, proto zde je ponechána stávající bytová funkce, avšak je uvažováno s celkovou rehabilitací nevhodně adaptovaných prostor a vytvoření bytu kastelána (správce) v kategorii 2+1. Umístění trvalého bydlení správce se osvědčilo pro trvalou ostrahu cenného historického objektu. V návaznosti na byt budou nevhodné bytové jednotky upraveny na dvě klubovny se zázemím (čajová kuchyňka). Klubovny budou sloužit spolkovému životu v Bělé pod Bezdězem. Budou využívat již vybudované hygienické zázemí.

Jak již bylo uvedeno, místnosti v 1. patře zčásti využívá muzeum mladoboleslavsko, do budoucna bude muzeum využívat celou plochu 2.NP. Je nutné s ohledem na dosavadní využití uvažovat s rekonstrukcí. 2. patro bude v návaznosti na reprezentativní prostory města upraveno pro expozice městského muzea.

Vertikální komunikace bude zajištěna stávajícím točitým schodištěm v jihozápadním koutě nádvoří a nyní nevyužívaným schodištěm na východním konci jižního křídla, které bude nově zprovozněno a umožní též sestup z nádvoří na jižní stranu zámku do zámeckého parku. V sousedství tohoto obnoveného schodiště na východním konci křídla bude využit stávající suterénní prostor jako místnost technického vybavení a údržby.

Severní křídlo

Výhled pro využití severního zámeckého křídla je postupné vymístění zbývajících bytových jednotek, rehabilitace památkově hodnotných interiérů a využití pro kulturní účely.

Rozlehlý halový suterén severního křídla je dle požadavku města využit pro zřízení víceúčelového kulturního sálu pro pořádání divadelních představení, výstav či konferencí, hala vstupního foyer bude členěna ostrovní vestavbou toalet.

Sály v přízemí severního křídla budou poskytnuty městské knihovně. Ta obsáhne severní část západního křídla a celé 1. NP severního křídla. Bude mít vlastní provozní i hygienické zázemí.

První patro je pod správou městského muzea. Pro potřeby města Bělá pod Bezdězem zde jsou navrženy víceúčelové salónky s doplňující expozicí o historii města. Muzeum města Bělá pod Bezdězem bude využívat i upravené plochy po nevhodných bytech ve 2. patře. Prostory využití jako kanceláře a depozitáře.

Všechny sálové prostory severního křídla jsou přístupné z arkádových chodeb, otevřených do nádvoří. Dvouramenné stávající schodiště, situované na východním konci severního křídla, umožňuje vstup jak do suterénního sálu, tak do konferenčních prostor a muzea v horních podlažích, stávající točité schodiště v severozápadním koutu nádvoří slouží jako pomocná vertikální komunikace, společná pro severní i západní křídlo. Stávající rizalit přiléhající k východnímu schodišti je již prezentován v interiérech jako kuriózní muzeum hygieny.

Východní křídlo - kaple sv. Josefa a spojovací chodba

Kaple sv. Josefa, přístupná z nádvoří zámku, je v exteriérech již opravena, bude citlivě dokončena oprava a restaurování včetně bývalé sakristie, příslušejícího točitého schodiště, dvoupodlažní kruchty a mobiliáře. Bude místem pořádání církevních a kulturních akcí. Průchod z nádvoří na schodiště do východní části zámeckého parku bude zachován. Ve spojovací chodbě v prvním patře bude obnoveno propojení arkádových chodeb severního a jižního křídla.

Zámecké nádvoří

Hlavní zámecké nádvoří bude nově architektonicky upraveno ve volné návaznosti na historický stav úpravy nádvoří. V centrální pozici na křížení dvou hlavních mlatových cest bude obnovena původní historická kašna. Po obvodu nádvoří budou probíhat též mlatové cesty a cestami vymezené čtyři hlavní plochy budou řešeny jako zatravněné, doplněné o další diagonálně vedené pěší komunikace v zatravnovací dlažbě. Po obvodu nádvoří budou osazeny nové tvarovatelné stromy, je uvažováno se stříhanými jehličnatými stromy ve tvaru kužele. Na zámeckých fasádách do výše přízemí budou opět instalovány dřevěné treláže pro osazení popínavých rostlin. V nádvoří budou vytvořeny podmínky pro konání kulturních akcí.

Vstupní nádvoří

Západní vstupní předprostor samotného zámku je vymezen bývalými hospodářskými budovami zámku na severu a bývalou formální zahradou na jihu. Toto vstupní nádvoří bude komplexně architektonicky upraveno včetně sadových úprav, bude nově upravena dlažbou či

mlatem hlavní příjezdová komunikace vedoucí od města východní bránou k západnímu průčelí zámku. Tato osa bude akcentována obnovením oboustranné stromové aleje. Jeden z bývalých hospodářských objektů dnes slouží jako bytový nájemní dům (č.p.2), bývalá sýpka tzv. Orlovna (č.p 5) je dnes bez využití. Výhledově je možné uvažovat se zřízením hotelu v bytovém domě a společenského víceúčelového kulturního objektu v bývalé sýpce. Plocha ohraničená ze severu a západu těmito objekty je v této studii architektonicky řešena jako parkoviště s vymezenými parkovacími místy včetně dvou míst pro imobilní občany, podél objektů budou provedeny pěší chodníky. Plochy budou řešeny v kombinaci dlažby a mlatu a vše bude vhodně doplněno novou zelení.

Zahrada a zámecký park

Dle dochované historické dokumentace a plánů je zřejmé, že zahradní a parková úprava okolí zámku zahrnovala poměrně velké území nejenom v bezprostředním okolí zámku, ale též v přilehlých údolních partiích. Přes pozdější redukci rozlohy zámeckého parku a zahrad je možné revitalizovat zámecký park na celém zámeckém návrší na jižní, severní a východní straně a provést obnovu zahradních úprav západní zahrady a bezprostředního okolí zámku.

V blízkosti zámku budou odstraněny stávající novodobé nevhodné přístavky, zahradní chatky, kůlny a oplocení a budou postupně obnoveny někdejší zahradní úpravy, v kombinaci inspirace historickou dokumentací a soudobého architektonického řešení, odpovídajícího novým potřebám a provoznímu řešení areálu. Stávající předsunutá západní obdélná barokní zahrada, ohrazená zdí a přístupná po schodišti na severní straně ze vstupního nádvoří, bude rehabilitována a architektonicky a sadově upravena jako reprezentační a oddechový zahradní prostor pro veřejnost. Budou opraveny ohradní a opěrné zdi, vymežující barokní zahradu. Při jižní straně bude obnoven zaniklý altán, bude nově zprovozněna centrální fontána, obnoveno formální členění zahrady včetně mlatových cest, stříhaných stromů, tvarovaných výsadeb z buxusů a bylinkových záhonů. Též bývalé zámecké příkopy budou zbaveny nevhodných prvků a nově zahradnický upraveny, aby byl obnoven pěší procházkový okruh kolem zámku v návaznosti na přilehlý park.

Ze severu je bývalý zámecký park vymezen pěší komunikací směřující od zadní části bývalého hospodářského dvora směrem na východ k podzámeckému mlýnu, na jihu a východě je park vymezen hlavní silniční komunikací vedoucí z východu na náměstí. V části parku na jižním svahu zámku je vedena vzhůru pěší komunikace od kapličky na východním úpatí zámku k místě bývalé městské brány na jihozápadním okraji zámeckého areálu, která je vedena ve stopě historické přístupové cesty do města. Stávající pěší parkové komunikace a chodníky budou opraveny, na svazích budou dle historické dokumentace obnoveny procházkové pěšiny. Cesty budou doplněny vhodným mobiliářem a veřejným osvětlením, stávající opěrné zdi opraveny a budou obnoveny drenáže. Stávající stromy a keře zámeckého parku budou inventarizovány a provedeno jejich dendrologické vyhodnocení a navrženy sadové úpravy a nové dosadby. Bude odstraněna náletová zeleň, aby se zámek opět pohledově uplatňoval při dálkových pohledech.

3.3 Napojení areálu na inženýrské sítě, možnosti zajištění energie

Objekt zámku je napojen na stávající inženýrské sítě městské infrastruktury, bude provedena rekonstrukce, výměna a případné posílení stávajícího připojení vody, kanalizace a elektřiny.

Předmětem studie je rozvaha a posouzení možností koncepce zásobování teplem a návrh zdrojů tepla pro vytápění a ohřev TV pro objekt Zámku Bělá pod Bezdězem.

Stávající stav

V současné době je v objektu k dispozici pouze elektrická energie. Od zámku cca 50 m je vedené STL plynové potrubí.

Tepelně technické vlastnosti objektů

Objekty jsou kulturní památkou, na které se nevztahují požadavky na energetickou náročnost budovy. Na objekty se nevztahují požadavky ČSN 730540-2 na tepelně technické vlastnosti stavebních konstrukcí a požadavky vyhlášky Sb. zákonů č.78/2013 Ministerstva průmyslu a obchodu, která stanoví měrné spotřeby tepla při vytápění budov. Pro tyto budovy je požadavek na nízkou spotřebu pro vytápění přiměřený k technickým možnostem, tak aby nedocházelo k poruchám a vadám při jejich užívání.

Objekt je památkově chráněný, obvodový plášť je nezateplený, a z energetického hlediska je objekt nevyhovující. Potřebu tepla na vytápění nejvíce ovlivní kvalita obálky budovy. Pro snížení potřeby tepla pro vytápění bude třeba provést zateplení alespoň v technicky možném rozsahu. V objektu osadit nová okna, zateplit podlahu 1.NP, stop do půdního prostoru a střechu.

Možnosti řešení zdrojů tepla

Vytápění včetně zdroje tepla a ohřev TV je možné řešit několika způsoby. První varianta je pro objekt zajištění tepelné energie z plynu, druhá a třetí variantou je využití elektrické energie.

a/ Plynová kotelna

Jako první varianta zásobování tepelnou energií objektu je přivedení středotlakého plynového potrubí do areálu zámku a návrh zdroje tepla na zemní plyn. Pro zajištění nové přípojky plynu STL bude nutné zajistit územní řízení a projednání vedení trasy přes pozemky jiných majitelů.

Bude třeba zajistit průzkum kouřových cest komínů, a v místě, kde jsou vhodné stávající komíny, bude umístěná plynová kotelna. Navržené plynové kotle budou zařazené do kategorie třídy **NOx 5**, budou splňovat požadavky na snížený obsah NOx ve spalínách a na emisní limity.

Teplotní spád topné vody pro otopná tělesa bude 75/55 °C. Regulace topného systému zajistí požadavky na požadovanou kvalitu vnitřního prostředí.

b/ Tepelné čerpadlo vzduch - voda

Do půdního prostoru se umístí několik tepelných čerpadel vzduch – voda, která využívají nízkopotenciální teplo ze vzduchu. Při nižších venkovních teplotách se využívá je bivalentní zdroj tepla elektrická energie. Navržený zdroj tepla je ekologický zdroj, který nezatěžuje své okolí emisemi.

Teplotní spád topné vody pro otopná tělesa bude 55/40 °C. Otopná tělesa o nízkém teplotním spádu budou velká a v některých místnostech nebude na radiátory vhodné místo.

Investiční náklady na tepelná čerpadla a otopnou soustavu s nízkým teplotním spádem jsou vyšší než při návrhu zdroje tepla na plyn. Tepelná čerpadla jsou investičně dražší než plynová kotelna a pro nezateplený objekt budou radiátory velkých rozměrů.

c/ Elektrické přímotopy

Pro přímotopy je požadavek na větší velikost jističů, bylo by nutné předem posoudit stávající příkon a stávající elektrické kabely přípojky. Vytápění zajištěné elektrickými přímotopy je provozně drahé, tento způsob trvalého celoročního vytápění proto nedoporučuji.

Závěr

Ze tří možných variant dodávky tepelné energie pro vytápění a ohřev TV pro Zámek Bělá pod Bezdězem doporučuji řešit zdroj tepla zajištěním přípojky STL plynu a návrh plynové kotelny.

Porovnání investičních a provozních nákladů je možné provést při známé spotřebě tepla a známých cenách za jednotlivé energie.

3.4 Dopravní řešení

Hlavní příjezd do zámeckého areálu je zachován od východu z páteřní silniční komunikace, vedoucí ze směru Mladá Boleslav na hlavní městské náměstí, spojnice Mladá Boleslav- Česká Lípa je však vedena městským obchvatem silnicí č. 38, takže je centrum města se zámeckým areálem této zátěže ušetřeno. Vstupní nádvoří zámku je řešeno jako zpevněná parkovací plocha pro potřeby samotného zámku a stávajícího bytového objektu, s kapacitou 32 parkovacích stání a 2 bezbariérových stání. S parkováním pro návštěvníky zámku je však především uvažováno na hlavním městském náměstí, situovaném v blízké docházkové vzdálenosti, neboť prostorové a architektonické možnosti parkování vozidel v okolí zámku jsou omezené. Průjezd do hlavního nádvoří zámku bude možný využívat jen pro zásobování a údržbu a nádvoří bude architektonicky pojednáno jako odpočinková a shromažďovací plocha. Ke stávajícímu bytovému objektu na vstupním nádvoří je možný též příjezd ze severozápadní strany, z tohoto směru je možné zásobovat i zámecký objekt ze strany severozápadního nároží, kde je navrženo též umístění osobonákladního výtahu.

3.5 Bezpečnostní řešení areálu

V rámci rehabilitace a regenerace areálu zámku bude v dalším stupni projektové dokumentace vyhotoven návrh požárně-bezpečnostního řešení zámeckého areálu se stanovením únikových cest a jejich zabezpečením, zároveň bude navržen systém elektronické ostrahy objektu, který je možné přizpůsobit specifickým požadavkům na provoz z hlediska různých uživatelů jednotlivých částí zámku a bude využívat též systém centrálního klíče apod. Samozřejmostí bude instalace nových požárně a bezpečnostně vyhovujících výplní otvorů oken a dveří, které budou zároveň splňovat estetické a technické požadavky památkové péče.

3.6 Bezbariérový pohyb návštěvníků

Přístup pro osoby s omezenou možností pohybu a orientace bude zajištěn všemi dostupnými prostředky tak, aby zároveň nebyly znehodnoceny památkové hodnoty zámeckého objektu. Přízemí bude přístupné vstupy z průjezdu a nádvoří přímo z terénu, pro přístup do prvního a druhého patra bude nově zřízen osobonákladní výtah v přístavku západního křídla, v místě novodobého záchodového rizalitu, který zároveň bude sloužit v případě potřeby pro převoz muzejních exponátů. Z výtahu pak jsou přístupné chodby, vedoucí do dalších částí zámku, jako jsou muzeální expozice, víceúčelový reprezentační sál či konferenční prostory. Sklepní nejstarší prostory pod západním křídlem je vzhledem k jejich památkové hodnotě téměř nemožné bezbariérově zpřístupnit. Kulturní sál v suterénu severního křídla je možné bezbariérově zpřístupnit šikmou schodišťovou plošinou. Vyhrazená bezbariérová parkovací místa budou umístěna na parkovišti ve vstupním nádvoří zámku u bytového domu a „orlovny“.

3.7 Klimatologické zabezpečení expozice a depozitářů

Pro zajištění požadovaných klimatických podmínek expozic a depozitářů, které budou v zámeckých interiérech situovány, bude postupováno dle specifických požadavků restaurátorů a konzervátorů sbírek a bude zajištěno pomocí nejvhodnějších mobilních klimatizačních jednotek a systémů, které budou vyžadovat minimální zásahy do stavební podstaty památkově chráněného objektu. Konkrétní technické řešení bude řešeno v dalších stupních projektové dokumentace.

3.8 Úpravy proti povodním

Vzhledem k tomu, že objekt zámku se nachází vysoko nad údolím říčky Bělé, je bezprostřední ohrožení zámeckého areálu značně nepravděpodobné. Pro zajištění ochrany před škodami lokálních přívalových dešťů, které by postihly přímo zámecký areál, bude komplexně řešeno odvodnění dešťových vod ze střech objektů a všech okolních ploch nádvoří a přilehlých částí parku tak, aby voda plynule odtékala a nezpůsobila hmotné škody na zámeckých objektech a jejich interiérech. Souvisí s tím komplexní řešení zádlažby a úpravy zelených ploch obou zámeckých nádvoří.

3.9 Zásady památkové ochrany

(zpracováno dle stavebně historického průzkumu, ing. arch. J. Pešta, 2007)

Obecné zásady:

Areál zámku v Bělé pod Bezdězem je z části zapsaný v ústředním seznamu nemovitých kulturních památek pod číslem rejstříku 21751/2-1460, je tedy kulturní památkou ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb.. Veškerou stavební činnost, zásahy do terénu a pod. je proto nutné v předstihu projednat s územně příslušnou odbornou organizací státní památkové péče (Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště středních Čech v Praze) a realizovat až na základě závazného stanoviska výkonného orgánu státní památkové péče (Magistrát města Mladá Boleslav). Areál zámku je vzhledem ke svým mimořádně vysokým hodnotám určen k památkové ochraně. Veškeré stavební úpravy by měly směřovat k celkové rehabilitaci areálu a všech jeho objektů a neměly by přinést poškození kulturních, estetických, historických, památkových, ani dokumentačních hodnot objektu. Nutné je dbát na zachování půdorysu, dispozice a komunikačního schématu objektu a všech jeho hodnotných prostor, dále všech historických konstrukcí a detailů, zejména nosných i nenosných obvodových a vnitřních zdí, kleneb, stropů, krovů, kamenických prvků, výplní otvorů (okna, dveře), dochovaných omítek s detaily (malby, sgrafito, nátěry) a dalších. Úpravy by měly přispět k potlačení, nebo úplné eliminaci výše uvedených architektonických závad (zejména druhotných utilitárních úprav průčelí a hodnotných součástí dispozice).

Soupis hodnotných prostor a prvků:

Z památkového i architektonického hlediska je areál hodnotný téměř v celém rozsahu své dispozice a konstrukcí. V rámci objektu zámku jsou hodnotné obvodové i vnitřní dělicí zdi, včetně zbytků povrchových úprav, klenby, stropy (především malované renesanční a štukované raně barokní a manýristické), interiérové detaily (zejména dveře se zárubněmi, některé podlahy a kamna), kamenické prvky (ostění portálek a oken), krovy a další prvky. Cenné jsou i renesanční a raně barokní neobvykle náročně pojaté fasády s monumentálním členěním, s dochovanými zbytky starších omítkových úprav (malby, sgrafito, nátěry) s dalšími detaily. Kaple pak vykazuje vysoké architektonické a památkové kvality v celém rozsahu svých konstrukcí a dispozice, včetně mobiliáře. Přehled všech hodnotných

konstrukcí, architektonických a řemeslných detailů a podrobné vyhodnocení jednotlivých konstrukcí a prostor je obsaženo v textové a plánové dokumentaci Stavebně historického průzkumu, vypracovaného ing. arch. J. Peřtou v r. 2007, který bude i dále využit v dalších fázích zpracování projektové dokumentace.

Hlavní závady z pohledu památkové ochrany:

Hlavní závadou je celkově neutěšený stav zámku, způsobený utilitárním využíváním a dělením jednotlivých místností příčkami a novodobými podhledy i zanedbanou údržbou některých prostor. Lokálně jsou narušeny omítky, poškozeny jsou některé výplně otvorů. Další závady jsou specifikované v následujícím seznamu.

- celkové řešení severního průčelí severního křídla (posunutá či zvětšená okna, zjednodušená omítka, průrazy nových oken)
- přístavba záchodového rizalitu v severozápadním nároží
- příčky v místnostech č. 01, 03, 06, 08, 102, 104, 106, 115, 117, 119, 120, 121, 122, 124, 125, 126, 133, 134, 135, 201, 208, 220, 223, 225, 228, 233, 301, 308, 309, 314/315, 316, 318 a 332 (!!!).
- novodobé podhledy pod stropy nebo klenbami v místnostech č. 104, 119, 120, 121, 122, 124, 125, 126, 134, 135, 201, 220, 221, 222, 225, 233 a 332
- zazdívká oken sálu č. 308.

Nejaktuálnější je dnes havarijní stav severního křídla, kde je nutné neprodleně řešit ochranu základové konstrukce před podemíláním a obnovu kleneb ve 2. NP.

3.10 Architektonické řešení

V rozsahu celého areálu bude zachována v celistvosti původní dispozice (se všemi komunikačními vazbami), včetně všech souvisejících konstrukcí (stěn, kleneb, stropů, krovů) a detailů (okna, dveře, kamenické prvky, topeniště a pod). Vlastní zámek podstoupí korekce především v interiérech. Prioritně budou postupně rehabilitovány nejhodnotnější interiéry, budou odstraněny parazitních vnitřních vestavby příček a snížených podhledů pod klenbami a hodnotnými stropy. Především to platí pro komunikační prostory (chodby) a dále pro nejcennější prostory klenuté, resp. plochostropé se štukovými stropy.

Stávající novodobou přístavbu záchodového rizalitu v severozápadním nároží, kterou stavebně-historický průzkum doporučuje k odstranění, naopak ponecháváme a adaptujeme pro instalaci nového výtahu, přičemž tato pozice byla vyhodnocena z hlediska provozního řešení i zásahů do památkové podstaty objektu jako nejvhodnější.

Rehabilitace interiérů bude architektonicky řešena v návaznosti na historickou plánovou a obrazovou dokumentaci, dokládající historický stav poškozených prostorů a zaniklých prvků a zároveň bude využito soudobého architektonického přístupu k pojetí nových vestaveb a novotvarů, adekvátních k historické struktuře objektu, které budou citlivě zakomponovány do celkového charakteru památkově chráněné stavby. Budou obnoveny a doplněny podlahové krytiny kamenných a cihelných dlažeb, prkenné a parketové podlahy, budou citlivě opraveny omítky a restaurována dochovaná štuková a malířská výzdoba interiérů. Budou citlivě řešeny repliky a novotvary výplní otvorů dveří a oken a veškeré řemeslné prvky, přičemž velký důraz bude kladen na kvalitu řemeslného zpracování. Interiéry i exteriéry budou vybaveny novým osvětlením s vhodnými svítidly, které zajistí dostatečné osvětlení jednotlivých funkčních provozů včetně expozičních sálů a podpoří estetické působení dochovaných atraktivních interiérů.

Prakticky jediným zásahem na průčelí, který bude žádoucí provést, je celková rehabilitace severního průčelí severního křídla. Bude zde obnoven doložený systém původních okenních otvorů (sdružená okna s kamennými ostěními) namísto stávajících otvorů novodobých. Dalším žádoucím zásahem do průčelí bude postupná výměna všech novodobých oken. Stávající okna jsou v naprosté většině z architektonického hlediska nevyhovující. Na snímcích z první poloviny 20. století je dobře dokumentován stav jednotlivých průčelí s vesměs eklektickými, v lici osazenými vnějšími okny, dělenými na 4 až 10 tabulek. Po dožití bude provedena rovněž výměna stávajících vrat průjezdu kvalitněji řemeslně provedenými.

Výhledově bude provedena korekce tvaru zastřešení pultové střechy nad chodbou jižního křídla, spočívající ve snížení střechy pod úroveň zachované barokní profilované římsy, tedy obnovení barokního stavu.

Stavebně technické zásady:

Na tomto místě jsou shrnuty stavebně - technické zásady pro další přístup. Tyto podmínky jsou stanoveny jen obecně, podrobnější a konkrétní řešení bude součástí dalších stupňů zpracování projektové dokumentace.

Nosné stěny a příčky

Nosné i nenosné stěny z kamenného, smíšeného a cihelného zdiva je třeba opravit tradičním zednickým způsobem. Použitá malta by neměla být tvrdší, než okolní materiál – nevhodné je tedy použití malty s vysokým obsahem cementu. Případné statické závady je nutné řešit za účasti statika, znalého problematiky historických budov.

Klenby

Poškozené klenby by měly být vyspraveny tradičním zednickým způsobem - očištěny a vyklínovány. Klenby vesměs nevykazují vizuálně vážnější poruchy výjimkou severního křídla. Poškozené klenby je třeba podepřít, rozvolněné partie zdiva je třeba opatrně rozebrat a po vyčištění spár opět dozdit z cihel. Nabetonování skořepin na rub klenb je nevhodné. Případné statické závady je nutné řešit za účasti statika, znalého problematiky historických budov.

Stropy

Stropy je žádoucí zachovat ve své autentické podobě – vesměs se jedná o stropy trámové s omítanými podhledy. Poškozené dřevěné prvky je nutné nahradit prvky shodně opracovanými, nebo opravit tesařským způsobem (protézovat, vysadit, nahradit plombou). stropy s malovaným záklopem, nebo se štukovými detaily na podhledech, je nutné odborně restaurovat.

Krovy

Krovy byly kvalitně opraveny.

Povrchy stěn

Stávající vnější i vnitřní omítky by měly být v maximální možné míře zachovány. Nově doplněná omítka se musí strukturou a povrchem blížit dochovaným zbytkům omítky. Omítka by měla být prodyšná a nesmí být tvrdší, než podkladové zdivo. Optimální je omítka vápenná, se shodnou frakcí kameniva jako omítka stávající. Nátěry fasád by měly být řešeny jako vápenné v odstínech, odpovídajících již v minulosti použitým nátěrům. V případě zámku by měla být respektována dodnes částečně dochovaná raně barokní barevnost – červené aktivní články se světle okrovým podkladem. Případné další barevné varianty může upřesnit podrobný restaurátorský průzkum barevnosti fasád z lešení. V případě dvorního průčelí severního křídla s dochovanými malbami je nezbytně nutné jakékoliv opravy řešit formou odborného restaurátorského zásahu. Zachování a obnova fasády je jednou z priorit opravy zámku. Stejná pravidla platí i pro sgrafitovou bosáž na východním průčelí zámku a kaple a na zbytky sgrafitové výzdoby lunetové římsy v podstřeší chodby jižního křídla.

Výplně otvorů

Hodnotné dveře, zejména v interiérech zámku, je nutné zachovat (vč. kování), resp. repasovat. Nejcennější prvky je pak žádoucí odborně restaurovat. Obdobné požadavky platí pro okenní výplně. V zámku se dochovaly četné velmi hodnotné (jinde již vzácné) barokní okenní výplně, jejichž stav vyžaduje opravy, resp. odborný restaurátorský zásah (okna kaple již byla restaurována). Chybějící dveře je žádoucí vyrobit jako tvarově precizní, řemeslně kvalitní kopie podle konkrétních vzorů, dochovaných v okolí, nebo na podobných místech stavby. V případě budoucí výměny novodobých oken doporučujeme osazení do líce okenních ostění.

Požadavky na nové konstrukce

Nově vkládané příčky by měly být pokud možno konstrukčně nezávislé na okolním zdivu i na klenbách. Veškeré nové instalace (zejména kanalizace, voda, plyn) je nutné řešit tak, aby nedošlo ke kolizi s klenbami, nebo hodnotnými stropy. Za otřesný odstrašující příklad je možné uvést kanalizačními svody novodobě proražený strop místnosti č. 233. Zásahy do zdiva by měly být minimalizovány, vhodnější je skrytí instalací za novodobými plentami.